

Debreceni Ítéltábla

Gf.III.30.076/2024/5.

A Debreceni Ítéltábla a Balázs Tamás Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Balázs Tamás ügyvéd) által képviselt Felperes (cím) felperesnek – a dr. Hunyadi Mátyás (cím) ügyvéd által képviselt Alperes1 (cím) I. r., Alperes2 (cím) II. r., Alperes3 (cím) III. r., Alperes4 (cím) IV. r. alperesek ellen vezető tisztségviselők felelősségének a megállapítása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 2024. január 31. napján kelt 11.G.40.033/2023/50. számú ítélete ellen az alperesek 52. sorszámú fellebbezése alapján – az alulírott napon megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson – meghozta a következő

Í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 390 868 (háromszázkilencvenezer-nyolcszázhatvannyolc) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A cégjegyzékbe 2012. október 11-én bejegyzett, majd – a felperes 2017. november 16-án előterjesztett kérelmére – 2018. augusztus 10-ei kezdő időponttól 2020. december 30-ig felszámolási eljárás alatt állt Korlátolt Felelősségű Társaság1-nak (a továbbiakban: adós): az I. r. alperes 2017. július 24-től a felszámolási eljárás kezdő időpontjáig, a II. r. alperes 2016. március 1-től 2017. július 24-ig, a III. r. alperes 2012. október 11-től 2016. március 1-ig a cégjegyzékbe önálló képviseleti joggal bejegyzett ügyvezetői voltak.

A IV. r. alperes, aki az I. és a III. r. alperesek apja, nem volt az adós cégjegyzékbe bejegyzett vezető tisztségviselője.

A 2014. április 14-én energetikai köszén adásvételére megkötött, de az adós nemteljesítése miatt utóbb felmondással megszüntetett szerződés alapján az adósnak 259 000 USD vételár visszafizetési kötelezettsége keletkezett a felperessel szemben, amelyből (2014-ben három részletben) csak 84 925 USD-t fizetett meg. A fennmaradó 174 075 USD tőke és kamatai 15 napon belüli megfizetésére az adóst a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság (a továbbiakban: választottbíróság) a 2016. november 4-én kelt VB/1601 számú ítéletében kötelezte, azonban az adós a fizetési kötelezettségének nem tett eleget, és a követelése behajtására a felperes által kezdeményezett bírósági végrehajtás is eredménytelen maradt.

Az adós – 2018. augusztus 15-ével kezdődött – felszámolási eljárásában a felszámoló a felperes hitelezői igényét „f” kielégítési kategóriába besorolva 52 274 109 + 4 250 448 + 200 000 Ft-ban, „g” kategóriába besorolva 1 920 400 + 184 633 Ft-ban igazolta vissza.

A felszámolási eljárást a Debreceni Törvényszék a 2020. december 30. napján jogerőre emelkedett 1.Fpk.483/2017/54. számú záróvégzéssel az egyszerűsített felszámolásra vonatkozó szabályok szerint befejezte, az adóst a cégjegyzékből 2020. december 30-ai hatállyal törölték. A törvényszék a záróvégzésben megállapította, hogy az adós vezető tisztségviselője a Cstv. 31. §-a szerinti kötelezettségeit nem teljesítette, a felszámolóval a

kapcsolatot nem vette fel, iratanyagot, vagyont nem adott át, nem tett eleget a tevékenységet záró beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének, akadályozta a felszámolási eljárás eredményes lebonyolítását.

[2] A felperes a 2019. augusztus 2-án benyújtott, módosított keresetében kérte, hogy a bíróság – a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) és (5) bekezdése alapján – állapítsa meg, hogy az I-IV. r. alperesek – az I., II. és III. r. alperesek, mint a felszámolása kezdő időpontja előtti három évben az adós cégjegyzékbe bejegyzett vezető tisztségviselői, a IV. r. alperes pedig mint a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése szerinti „árnyékvezető” – az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének a 2014. február 28-ai bekövetkezését követően a vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével látták el, és ennek következtében az adós vagyona 165 642 000 Ft-tal csökkent, és az alperesek – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:118 §-a alapján – egyetemlegesen felelnek a hitelezők követelésének a kielégítéséért.

Tényelőadása szerint az adós 2013. december 31-én már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, amiről 2014. február 28-án, a 2013. évi beszámoló elfogadásakor az ügyvezető III. r. alperesnek és az adós későbbi vezetőinek is tudnia kellett.

A III. r. alperes az adós képviseletében 2014. július 2-án kötelezettséget vállalt a felperes felé a 259 000 Ft USD előleg visszafizetésére. Ennek ellenére az adósnak a felperessel szemben fennálló ezt a tartozását a 2014. évre vonatkozó (a III. r. alperes által aláírt) pénzügyi beszámolóban nem mutatták ki, és a kötelezettségvállalás ellenére abból az adós a 2014. július 14-ei esedékességig a felperesnek 174 075 USD-t nem fizetett vissza.

A hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó vezetői magatartás a III. r. alperes tekintetében az volt, hogy az ügyvezetése alatt – a céget ténylegesen irányító IV. r. alperes befolyására – a 2012. évet 272 000 Ft, a 2013. évet 1 144 000 Ft veszteséggel záró adós könyvelésében a felperes által a részére vételárelőlegként átutalt összesen 259 000 USD-t egyáltalán nem, vagy nem megfelelően könyvelték, a pénzügyi beszámolójából „elrejtették”. A III. r. alperesnek ezek a mulasztásai lehetővé tették, hogy az adósnak a hitelezői követelések kielégítésére alkalmas vagyonát elvonják, oly módon, hogy a III. r. alperes (a 2015. évi egyszerűsített éves beszámolóhoz készített kiegészítő melléklet 4. oldala szerint) 2015-ben az adós vagyonából 32 638 000 Ft-ot elszámolási előlegként a munkavállalóknak adott ki, harmadik személyeknek pedig 19 178 000 Ft kölcsönt nyújtott rövid lejáratra.

Az adósnak a 2014. április 11-én megkötött 1. számú szerződésből eredően a Zrt.1-vel, a 2014. május 6-án létrejött 2. számú szerződés alapján pedig az „...” Rt1.-vel szemben összesen 41 937,40 USD összegű követelése keletkezett, amelyet az I – III. r. alperesek elmulasztottak érvényesíteni.

A II. r. alperes 2017. július 24-ig tartó ügyvezetése alatt ezen kívül az adós 2016. november 14-én átvette a választottbíróságnak az őt a felperes javára 15 napon belül 174 075 USD és ennek a 2014. május 24-től járó megjelölt kamatai megfizetésére kötelező ítéletét, amelynek nem tett eleget. Tekintve, hogy a 2016. üzleti év végén az adós 165 642 000 Ft-ra értékelt forrással rendelkezett, az adós vagyonának elvonása, eltitkolása 2017. évben, tehát a II. r. alperes ügyvezetése alatt megkezdődött.

A II. r. alperes ezekkel a magatartásaival a hitelezői érdekek védelmére vonatkozó kötelezettségét megszegte, ezért egyetemlegesen felel az adós vagyonának 165 642 000 Ft-tal történő csökkenéséért.

Az ügyvezetői tisztséget 2017. július 24-től betöltő I. r. alperes a Cstv. 31. §-a szerinti kötelezettségének nem tett eleget, az adós iratait nem adta át a felszámolónak, ezzel akadályozta az adós vagyonának a felmérését, nem adta át a felszámolónak az adós közzétett,

2016. évi egyszerűsített éves beszámoló szerinti 165 642 000 Ft értékű vagyonát, és ezzel a hitelezők követelésének a teljes kielégítése veszélybe került.

Az I. r. alperes az ügyvezetése alatt az adós követeléseit nem hajtotta be, az azokkal kapcsolatos iratokat sem adta át a felszámolónak, ezáltal 132 206 000 Ft-tal csökkentette a hitelezők kielégítését szolgáló vagyont.

Az I. r. alperes a II. r. alperessel együttműködve az adós tulajdonát képező ... típusú, 6 396 000 Ft becsült értékű gépjárművet 2017. február 28-án színlelt adásvételi szerződéssel értékesítette, és sem a gépjárművet, sem az ellenértéket a felszámolónak nem adta át, azt a hitelezők kielégítési alapjából elvonta, ezzel az adós vagyonát további 6 396 000 Ft-tal csökkentették.

[3] Az alperesek az ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték, vitatták annak a jogalapját, a IV. r. alperes pedig azt is, hogy az adós árnyékvezetője volt. Nem vitatták, hogy a IV. r. alperes közeli hozzátartozója az I – III. r. alpereseknek (az I. és a III. r. alperes apja, a II. r. alperes testvére). Tagadták azonban, hogy ez kihatott az adós ügymenetére, a legfőbb szerve döntéseire. A IV. r. alperes vitatta, hogy az adós vezetőjének minősül, tagadta, hogy az adós döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt.

Azt nem vitatták, hogy az I. r. alperes a Cstv. 31. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségeit nem teljesítette. Állították ugyanakkor, hogy e kötelezettségeinek nem neki felróható okból nem tett eleget, „azért az I. r. alperes által megbízott könyvelő a felelős”, az I. r. alperes a kötelezettségek teljesítése érdekében a szükséges és adekvát intézkedéseket megtette.

Vitatták a felperesnek az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezésével és annak az időpontjával kapcsolatos tényállításait. Védekezésük szerint az adós által közzétett 2012.-2016. évi pénzügyi beszámolók alapján – amelyek valós és megbízható képet adnak a vagyoni helyzetéről – a 2016. december 31-ei mérleg-fordulónapig az nem következett be. A felperes által hivatkozott vételárelőlegből a III. r. alperes 2014. évben – az adós gazdálkodási tevékenységével összefüggésben keletkezett egyéb bevétele felhasználásával – 84 925 USD-t visszautalt, és az adós rendelkezett a fennmaradó tartozás kiegyenlítésére is elegendő vagyonnal. A 2016. évi beszámoló adatai alapján pedig tény, hogy ebben az évben az adósnak 165 642 000 Ft értékű eszköze volt, ezzel szemben 144 132 000 Ft kötelezettsége állt fenn, tehát 2016. december 31-én bizonyítottan fizetőképessé volt. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kizárólag 2017. év IV. negyedévében – az I. r. alperes ügyvezetése alatt – következett be.

Az alperesek állították azt is, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének a bekövetkezését követően a vezető tisztségviselői feladatokat a hitelezők érdekeinek figyelembevételével, a vezető tisztségviselőtől az adott helyzetben elvárható gondosság tanúsítása mellett gyakorolták, magatartásuk vagyonsökkenést nem eredményezett, a hitelezők kielégítésének alapját nem vonták el. A ... típusú gépjármű adásvétele tárgyában kötött szerződés a hitelezők érdekeit nem sértette.

[4] Az elsőfokú bíróság a 2022. október 10-én kelt 11.G.40.103/2019/174. számú ítéletével megállapította, hogy az I., II. r. és III. r. alperes vezető tisztségviselőként, a IV. r. alperes árnyékvezető tisztségviselőként az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének a bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével látták el, és ezzel a társasági vagyonban egyetemlegesen 165 642 000 Ft vagyonsökkenést okoztak. Kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 1 555 568 Ft perköltséget.

[5] Az ítéletének az indokolása szerint a IV. r. alperes árnyékvezetői minőségét a felek által ebben a körben szolgáltatott peradatok mérlegelésével állapította meg. Az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezésének az időpontja megállapítására lefolytatott szakértői bizonyítás eredményeként, a kirendelt Szakértő igazságügyi könyvszakértő aggálytalan szakvéleménye alapján, illetve abból kiindulva, az annak kiegészítése iránti alperesi indítvány elutasítása mellett, az alperesek vezetői felelősségét a Cstv. 33/A. (5) bekezdése alkalmazásával tartotta megállapíthatónak.

[6] A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak ezt az ítéletét a 2023. február 9-én kelt Gf.III.30.276/2022/6. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Az ítéltábla a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontjának a megállapítása kapcsán, az adós számviteli beszámolóinak a felperes felé fennállt 174 075 USD tartozásával történő szakértői korrigálásával összefüggésben a fellebbezéssel egyezően megállapította az elsőfokú bíróság – az ügy érdemére kiható – eljárási szabálysértését abban, hogy az alperesek 165. sorszámú, a szakvélemény kiegészítésére irányuló indítványának nem adott helyt, az ítéletét ezért a szakértő 169. sorszámú, a 174 075 USD számviteli elszámolás tekintetében szakmailag hiányos véleményére alapította.

Ezért szükségesnek tartotta az eljárás megismétlését azzal, hogy a megalapozott döntés érdekében a szakértői bizonyítás további kiegészítése szükséges.

[7] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott, fellebbezett ítéletével megállapította, hogy az I. r. II. r. és III. r. alperes vezető tisztségviselőként, a IV. r. alperes árnyékvezető tisztségviselőként az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével látta el, és ezzel a társasági vagyonban egyetemlegesen 165 642 000 Ft vagyoncsökkenést okozott. Kötelezte egyetemlegesen az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 2 906 170 Ft perköltséget.

[8] Az ítélete indokolásában rögzítette, hogy a megismételt eljárásban – az ítéltábla által előírtak szerint – vizsgálta, hogy az alperesek által csatolt korrigált mérlegadatok alapján cáfolható-e az, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete a III. r. alperes vezetői jogviszonya alatt bekövetkezett és folyamatosan fennállt. Szakértő igazságügyi könyvszakértő – felhívásra – 2023. június 12-én benyújtott ... számú szakvéleményében a folyamatos fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennálltát megállapította. Az alperesek által az előzményi perben előterjesztett 165. számú beadványban foglalt korrigált mérleg (azaz a vevőkövetelés beállítása) kapcsán az volt a szakértő álláspontja, hogy azok helyességének a megállapítása alapbizonylatok hiányában kizárólag főkönyvi kivonatok, bankszámlakivonatok alapján nem lehetséges. Az alperesek ezt vitatták, ezért az elsőfokú bíróság a kiegészített szakvélemény kapcsán az igazságügyi szakértőt 2023. szeptember 27-én, 2023. október 10-én és a 2023. november 15-én megtartott tárgyaláson részletesen, minden év könyvvitele, az alperesek által állított korrekciós tételek mérlegbe való lehetséges beállíthatósága tekintetében meghallgatta. A szakértő a 2023. október 10. napján tett nyilatkozatában részletesen levezette a 2014-2017. évekre, hogy a beszámoló kiegészítő mellékletében felsorolt követeléseken túlmenő, bizonylatokkal, könyvelési iratokkal nem alátámasztott további követelések a mérlegben milyen okból nem tüntethetők fel, azok mérlegforduló napon történő fennállta sem igazolható. A szakértő a számvitelről szóló 2000.

évi C. törvény (Számv.tv.) 15. § (2), (3) bekezdésére hivatkozva a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján az alperesek által korrigált könyvelési tételeket nem találta igazoltnak, ezért azokkal a mérlegeket korrigálhatónak, amit az elsőfokú bíróság a fizetéseképtelenség vizsgálatánál elfogadott. Ebből következően az alperesek alapbizonylatokkal nem alátámasztott követelések kapcsán is korrigált mérlege önmagában nem volt alkalmas a fizetőképesség bizonyítására. A bírói gyakorlat szerint ugyanis a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének a szempontjából a likvid vagyon részeként a meglévő pénzeszközökön kívül kizárólag a likvid egyéb forgóeszközök vehetők figyelembe. A forgóeszközök között kimutatott követelésállomány összetétele, esedékessége, valamint megtérülésének esélye az, ami nagyban befolyásolja a forgóeszköz-állomány likvid jellegét. Ez azonban szakértő által kizárólag a követelések alapját képező dokumentumok, alapbizonylatok birtokában vizsgálható, amelyek a jelen ügyben nem álltak a bíróság és a szakértő rendelkezésére. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a tevékenységet záró mérlegadatokról és a 2017. évi beszámolóból is az tűnik ki, hogy az alperesek által alapbizonylatok nélkül megnövelt 115 895 000 Ft összegű követelésállomány 27 475 000 Ft-ra csökkent anélkül, hogy a pénzeszköz nőtt volna. Ez azt jelenti, hogy a követelésállomány jelentős hányada behajthatatlan követelés volt, ami likvid vagyonként nem volt számításba vehető.

Mivel a kirendelt szakértő a perben a 2022. május 16-án előterjesztett (11.G.40.103/2019/152. számú) szakértői véleményében igazolta azt is, hogy az adós 2014. évi közzétett beszámolójában szereplő adatok nem tartalmazták a felperessel szemben az adóst (a VB/16041 számú választottbírói ítélet értelmében a 2014. július 2-ai megállapodás szerint 2014-ben történő visszafizetéssel) terhelő, fennmaradó 174 000 USD tartozást, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az aggálytalan igazságügyi szakértői vélemény alapján bizonyítást nyert az is, hogy a III. r. alperes esetében fennáll a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésének az alkalmazására alapot adó az a feltétel, hogy a gazdálkodó szervezet éves beszámoló készítési és közzétételi kötelezettségének nem megfelelően tett eleget.

A bizonyítási teher ezért megfordult, azaz a továbbiakban a III. r. alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség, abban a tekintetben, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem következett be a vezető tisztségének időtartama alatt, illetve, ha ilyen körülmény fennállt, úgy a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Rögzítette, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségről és teherről a feleket a 2022. június 24-ei tárgyaláson tájékoztatta.

A III. r. alperes azonban nem tudott eleget tenni a megismételt eljárásban sem a bizonyítási kötelezettségének arra vonatkozóan, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet.

Azt ugyanis az alperesek sem vitatták, hogy a külföldi vevőtől kapott előleg kapcsán annak visszafizetési kötelezettsége a rövid lejáratú kötelezettségek korrigálását kellett eredményezze. A jogvita eldöntése szempontjából annak volt relevanciája, hogy a közzétett beszámoló hitelesnek tekinthető-e. Arra pedig az igazságügyi szakértő határozott, aggálytalan nyilatkozatot tett, hogy teljeskörű könyvelési dokumentumok hiányában erre vonatkozó egzakt vizsgálat nem folytatható. Az alperesek az adós fizetőképességre tett állításukat könyvelési iratok hiányában nem tudták kétséget kizáró módon bizonyítani, amit az elsőfokú bíróság a terhükre értékelt.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint ezen túlmenően a III. r. alperes a bizonyítási kötelezettségébe tartozó, a hitelezői érdekeket védő konkrét magatartás tanúsítását nem állította, csak általános jellegű, vitató nyilatkozatokat tett. Mivel az a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint a III. r. alperesnek kellett konkrét állítást tenni arra, hogy milyen hitelezői érdekeket védő magatartásokat tanúsított – a passzív vezetői magatartás ugyanis nem adhat

okot a kimentésre –, arra pedig már a másodfokú bíróság is rámutatott, hogy a tényállítás nem a bizonyítás keretébe tartozó szakértői kompetencia, az elsőfokú bíróság mellőzte annak a bizonyítási indítványának a teljesítését, hogy a szakértő nyilatkozzon arra, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után állapítható-e meg hitelezői érdeket sértő magatartás.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerint ugyanakkor az önmagában megvalósította a hitelezői érdeksértő magatartást, hogy az alperesek nem valós, a kötelezettségeket teljeskörűen nem tartalmazó éves beszámolót tettek közzé.

Mindezekkel indokolva az elsőfokú bíróság a III. r. alperes felelősségét megállapította.

[9] Az elsőfokú bíróság a II. és az I. r. alperes vezetői felelősségének a vizsgálatánál abból indult ki, hogy az aggálytalan kiegészített igazságügyi könyvszakértő szakvélemény alapján megállapította, hogy az adós 2014. december 31-át követően a felszámolás kezdő időpontjáig folyamatosan fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, továbbá azt, hogy a 2015. és a 2016. évi beszámoló mérlegei sem valós adatokat tartalmaznak. Ebből következően a III. r. alperes kapcsán kifejtett jogi indokkal azonosan a II. és – az ő vonatkozásában a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) – d) pontja szerinti kötelezettségek elmulasztása miatt is – az I. r. alperes tekintetében is a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási szabályt kellett alkalmazni, azonban az elfogadott kiegészített szakértői véleményre tekintettel a II. és az I. r. alperesek sem tudták sikeresen bizonyítani, hogy a vezető tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet. Nem bizonyították azt sem, hogy a vezetési feladataik ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vették, hiszen a hitelezők megtévesztésére alkalmas beszámoló közzétételére került sor. Az elsőfokú bíróság a II. r. alperes kapcsán is mellőzte a megismételt eljárásban – teljeskörű könyvelésű iratok hiányában – a vezetői magatartás kapcsán indítványozott szakértői bizonyítást.

Abból az okból, hogy az I., a II. és a III. r. alperesek tekintetében is a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében írt bizonyítási rend érvényesült, nem volt szükség a felperesnek az alperesek további, a hitelezők érdekeinek a sérelmét jelentő vezetői magatartására vonatkozó kereseti állításai (az adós tárgyi eszközét képező személygépjármű 2017. február 28-ai színlelt szerződéssel történt értékesítése ...) vizsgálatára.

Utalt a Kúria Gfv.VII.30.188/2020/4. számú ítéletében a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási teher megfordulása jelentését illetően kifejtettekre, kiemelve, hogy ilyen esetben a vagyon sorsának alakulását az alpereseknek kell bizonyítani.

A jelen esetben az adós – az alperesek által sem vitatottan – a 2016. évi beszámoló-mérlegében kimutatott 165 642 000 Ft értékű eszköz vagyonnal rendelkezett, amellyel sem a II. és III. r. alperesek, akik 2016-ban egymást követően vezető tisztségviselői voltak az adósnak, sem a Cstv. 31. §-a szerinti vagyonátadási kötelezettségét nem teljesítő I. r. alperes nem számolt el. Ezért a felelősségük ezen összeg tekintetében fennáll, figyelemmel arra, hogy a felelősség mértékének a meghatározásakor nem annak volt jelentősége, hogy a felperesi hitelező felszámolási vagyonból feltehetőleg ki nem elégíthető követelése mekkora.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében részletesen kifejtette a IV. alperes I. – III. r. alperesekkel egyetemleges felelőssége megállapításának az indokait is.

Rámutatott, hogy nincs akadálya az egyetemleges felelősség megállapításának akkor sem, ha ugyanazon időtartam alatt a vezető tisztséget betöltők közül csak az egyik vezető tisztségviselő követett el a hitelezői érdeket sértő magatartást, de a másik vezető tisztségviselő az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható szükséges intézkedéseket nem tette meg. Ilyen esetben az egyik vezető tisztségviselő aktív magatartással, a másik mulasztással követi el azt a magatartást, amely felelősségének a megállapítására vezet.

[10] Az alperesek a fellebbezésükben elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a megváltoztatását, a felperes keresetének az elutasítását, és a perköltségük megfizetésére kötelezését kérték. A harmadlagos fellebbezési kérelmükben az ítélet részbeni megváltoztatását kérték akként, hogy a bíróság azt állapítsa meg, hogy az I. r. alperes vezető tisztségviselőként, a IV. r. alperes árnyékvezetőként a magatartásukkal az adós vagyonában egyetemlegesen 27 019 000 Ft-tal vagyonsökkenést okoztak, ezt meghaladóan a keresetet utasítsa el.

A másodfokú bíróságtól a Pp. 369. § (1) és (2) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörének a gyakorlását, az elsőfokú bíróság eljárási és anyagi jogszabálysértéseinek a megállapítását kérték.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság az egyik eljárási szabálysértést azzal követte el, hogy a kiegészített szakértői véleményt aggálytalannak fogadta el. Érvelésük szerint a szakvélemény aggályosságának a kiküszöbölésére irányuló bizonyítási eljárás nem vezetett eredményre, a szakvélemény változatlanul hiányos és így a Pp. 316. § (1) bekezdés a) és d) pontja szerint aggályos, ezért az elsőfokú bíróság annak a bizonyítékkénti elfogadásával megsértette a Pp. 316. § (3) bekezdését, egyidejűleg elmulasztotta a Pp. 317. § (1) bekezdés d) pontban előírt pervezetési kötelezettségét, a szakértői vélemény további kiegészítésére irányuló bizonyítási indítványuk elutasításával pedig elzárta őket a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási lehetőségüktől.

Utaltak a megismételt eljárásban 2023. június 12-én előterjesztett 12. sorszámú kiegészített könyvszakértői vélemény hiányosságait részletesen kifejtő, 2023. szeptember 11-én benyújtott 19. sorszámú beadványukban és a 2023. szeptember 27-ei tárgyaláson tett nyilatkozataikra, továbbra is fenntartva az azokban foglaltakat.

Kifejtették, hogy bár az elsőfokú bíróság a kirendelt szakértőt a megismételt eljárásban több tárgyalásra is megidézte, a kiegészített szakvéleményre tett észrevételüket érdemben, teljeskörűen és aggálytalanul nem válaszolta meg.

Az elsőfokú bíróság a 11.G.40.033/2023/7. számú végzésével annak a megválaszolását tette a szakértő feladatává, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet folyamatosan fennállt-e, annak figyelembevételével, vagy volt-e olyan időpont, illetőleg időtartam, amikor az megszakadt. A bizonyítás körében a végső, szakértői állásfoglalást igénylő kérdés az lett volna, hogy az alperesi vezetői időszakok alatti egyes üzleti években az adós rendelkezett-e az éven belüli fizetési kötelezettségei teljesítéséhez szükséges vagyonnal. A kérdés helyes megválaszolása szükségszerűen igényelte volna annak a szakértői vizsgálatát, hogy:

- a 174 075 USD számviteli elszámolása megtörtént-e,
- az alperesi korrigált beszámolóadatok azt számviteli szempontból helyesen mutatják-e be, és
- a számviteli szempontból helyes elszámolás alapján az adós rendelkezett-e az adott időpontban azon likvid és likviddé tehető vagyonnal, mely az esedékes tartozásai megfizetéséhez szükséges lett volna.

A beadványaikban bemutatták az egyes üzleti évek korrigált beszámolóadatát, előadták a korrekciók ténybeli indokoltságát, megjelölték azok számvitelben való helyes megjelenítéseinek a szakmai érveit, és a szakértői eljárás helyességével szembeni kételyeiket, érveiket. A szakértőnek az észrevételekre adott válasza csupán az volt, hogy mivel a beszámolóadatok kötelezettségei között a 174 000 USD nem szerepelt, a kötelezettségeket szükségszerűen korrigálta (magnövelte), ugyanakkor mivel a kiegészítő mellékletben a

követelések között nem volt nyilvántartva, a követeléseket nem korrigálta, az alperesi észrevételek pedig a könyvelési iratanyag teljessége hiányában nem megválaszolhatóak, állításaik nem ellenőrizhetőek.

Nem foglalt állást a szakértő alperesi korrekciók módszerének helyessége vonatkozásában, hanem a korábban megtett szakértői nyilatkozatait változatlanul fenntartotta. Ezzel szemben a szakértő rendelkezésére bocsátott iratok, különösen a 2022. július 11-i alperesi beadvány mellékletei, a T1 tanú által rendelkezésre bocsátott könyvelési iratok és a számlakivonatok adattartalmai alapján a szakértőnek lett volna lehetősége az észrevételek, kérdések érdemi megválaszolására azzal az állításukkal kapcsolatban, hogy annak a perbeli állításuknak, hogy a 174 000 USD kötelezettség minden üzleti év mérlegében szerepel. Az ehhez szükséges bemeneti adatok rendelkezésre álltak.

A másik eljárási szabálysértés az volt, hogy az elsőfokú bíróság elzárta őket a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítás lehetőségétől, amikor a 2022. augusztus 30-ai beadványuk 2. pontja szerinti, a vezetői feladatok ellátása során a hitelezői érdekek figyelembevételének a bizonyítására a szakértői bizonyítási indítványukat negligálta arra hivatkozással, hogy az alperesek ezzel összefüggésben tényállításokat nem tettek, továbbá teljeskörű könyvelési dokumentumok hiányában erre vonatkozó egzakt vizsgálat amúgy sem folytatható, illetőleg a sértő magatartást a valótlan beszámoló közzététele önmagában megalapozza.

Szerintük az elsőfokú bíróság tévedett, amikor konkrét állításokat várt el tőlük arra, hogy milyen hitelezői érdekeket védő eljárásokat tettek, figyelemmel arra is, hogy mindvégig kategorikusan arra hivatkoztak, hogy a vezetői feladatellátásaik alatt a hitelezői érdekeket figyelembe vették, azok nem sérültek. A hitelezői érdekek szerinti vezetői feladatellátást nemcsak az alapozhatja meg, ha vezetői intézkedés történik a hitelezői veszteségek elkerülésére, csökkentésére (aktív magatartás), hanem ugyanezt eredményezheti olyan passzív vezetői feladatellátás is, ha például az adós pénzügyi helyzetéhez képest nem történik indokolatlan üzleti kockázatvállalás. Önmagából az aktivitásból, avagy a passzivitásból semmilyen módon nem következik a hitelezői érdekek megóvása, avagy azok sérelme, hiszen ennek a megítélhetőségéhez további tényállási többletelem megvizsgálása szükséges. Tehát kizárólag a vezetői cselekmény hiánya, avagy elmaradása okán további ténybeli következtetést a hitelezői érdekek sérelmének esetleges bekövetkezésére levonni nem lehet. Az elsőfokú bíróságnak el kellett volna rendelnie a joghatályosan előterjesztett indítványuk alapján a bizonyítást, figyelemmel a másodfokú végzésnek a megismételt eljárásra vonatkozó közvetett utasításaira is.

Nem megalapozott az elsőfokú bíróság indokolásának az a megállapítása, hogy a szakértői feladat, a teljes könyvelési iratanyag hiányában nem lett volna elvégezhető, hiszen a bizonyítási indítvány elrendelése hiányában ilyen szakértői nyilatkozat nincs. Téves az is, hogy a hitelezői érdekek sérelmét a valótlan beszámoló önmagában megalapozza, hiszen abból semmilyen módon nem következik, hogy azzal összefüggésben az adós vagyonszőkenést szenvedett volna el, vagyis a tartozásállomány-fedezeti vagyonszőkenése kedvezőtlenül változott volna meg, illetve, hogy indokolatlan üzleti kockázatvállalás, avagy vezetői mulasztás történt volna, különös tekintettel arra, hogy egymást váltó alperesi vezetőkről, vezetői időszakokról van szó.

A hivatkozott eljárási jogszabálysértések az ügy érdemére kihatóak, azok a másodfokú eljárásban nem orvosolhatóak, azok az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, továbbá az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítására kell, hogy vezessenek.

Azzal is érveltek, hogy az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja okán, a Pp. 317. § (1) bekezdése szerinti pervezetés elmaradása és a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti alperesi bizonyítási indítvány figyelmen kívül hagyása miatt nem valósulhatott meg a Pp. 237. §-a

szerinti helyes anyagi pervezetése sem. Ha ugyanis az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperesi bizonyítási indítvány és kapcsolódó perfelvételi nyilatkozat hiányos volt amiatt, mivel az alperesek nem adták elő, hogy milyen konkrét hitelezői érdekeket védő eljárásokat vittek véghez a vezetői időszakukban, és a passzív magatartás nem vezethet kimentésre, úgy az alperesek 2022. augusztus 30-i beadványa 2. pontja szerinti indítvánnyal összefüggésben közre kellett volna hatnia az alperesek általi releváns tények előadásában akként, hogy ezt a perbeli jogvita ténybeli keretei között az alperesekkel kimerítően tisztázza, továbbá lehetőséget kellett volna nyújtania a hiányos tényállások teljeskörűen való előadására, kérdések, nyilatkozattételre való felhívások útján. A megismételt eljárásban, a kritikus időpont-meghatározásokkal kapcsolatos, az elsőfokú bíróság által aggálytalannak elfogadott szakvélemény rendelkezésre állását követően, az általuk fenntartott bizonyítási indítvánnyal összefüggésben ilyen anyagi pervezetés nem történt.

Ez okból a Pp, 369. § (4) bekezdése, 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése indokolt, tekintettel arra, hogy a szükséges bizonyítási eljárás felvétele a másodfokú eljárásban nem lehetséges.

Változatlanul állították, hogy az adós 2016. december 31-ig nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben, az a 2017. üzleti évben, az I. r. alperes vezetése időszakában következett be. Hivatkoztak a 2023. szeptember 11-ei, és a 2022. július 11-i beadványaikra és mellékleteire, kiemelve, hogy a mérlegadatok a korrekciókat követően is azt tanúsítják, hogy az adós a 2014-2016. üzleti évek időszakában, a közzétett beszámolóokban kimutatott kötelezettségeket meghaladó szabad vagyონrészekkel rendelkezett. A kritikus időpont bekövetkezését követően az I. r. alperes (és a IV. r. alperes) a vezetői teendőiket, a hitelezői érdekek figyelembevétele mellett látták el. A peradatok alapján, figyelemmel az aggályos szakvéleményre és a közzétett (korrigált) beszámoló adatokra, a vezetői felelősségük megállapításának, a szükséges bizonyítottság (kritikus időpont, vezetői magatartás, vagyonsökkenés) hiányában nem lehet helye.

A harmadlagos fellebbezési kérelmük indokaként arra hivatkoztak, hogy mivel az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete, a 2016. december 31-ei mérlegfordulónapig nem állt fenn, továbbá a kritikus időpont az I. r. alperes ügyvezetése időszakában következett be, vagyonsökkenés alatt az adósnak a kritikus időpont utáni felróható vezető tisztségviselői magatartással oksági kapcsolatban álló tényleges vagyonsökkenése lehet.

Vagyon alatt a Cstv. 33/A. (1) bekezdése és 3. § e) pontja szerint az adós befektetett és forgó eszközeit kell érteni. Tény, hogy a szakértő a 2018. évi főkönyvi kivonat alapján összeállított mérlegadatokban (11.G.40.033/2023/12. perirat, 13. oldal 10. számú táblázat), az adós összes eszközértékét 27 019 000 Ft-ban határozta meg. Ebből okszerűen az következik, hogy az alperesi bizonyítás eredménytelensége esetén is az I. r. alperes (és a IV. r. alperes) terhére rótt megállapított vagyonsökkenés a 27 019 000 Ft eszközértéket nem haladhatta volna meg. Az ítélet sérti a Cstv. 33/A. § (1), (3)-(5) bekezdését.

Mindezek alapján, a 165 642 000 Ft vagyonsökkenést megállapító elsőfokú ítéleti rendelkezés okszerűtlen és téves, ezért annak a részbeni megváltoztatása indokolt.

Az anyagi jogi felülbírálat körében is fenntartották a szakértői bizonyítás kiegészítésére az elsőfokú eljárásban előterjesztett és mellőzött bizonyítási indítványukat.

[11] A felperes az ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, az alpereseknek a másodfokú perköltsége egyetemleges megfizetésére kötelezését kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az ügy tényeit, bizonyítékait okszerűen értékelve az anyagi- és eljárási szabályoknak megfelelő, szabályszerű, pártatlan eljárásban helytálló ítéletet hozott. Figyelembe vette és teljeskörűen eleget tett az ítéltábla Gf.III.30.276/2022/6.

számú végzésében adott iránymutatásnak. Az ítélet kért hatályon kívül helyezésének, megváltoztatásának ezért nincs alapja.

Kifejtette, hogy az alperesek alaptalanul hivatkoztak a kiegészített szakértői vélemény aggályosságára. Szerinte az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban eleget tett az ítéltábla által előírtaknak, a kirendelt könyvszakértő az alperesek 2023. szeptember 11-ei indítványának megfelelően, az általuk korrigált mérlegek alapján vizsgálta a 174 000 USD követelése sorsának az alakulását. A szakértő egyértelmű és következetes nyilatkozatai szerint a főkönyvekben és beszámolóokban, és úgyszintén az alperesek által „korrigált” beszámolóokban szerepeltetett összegek bizonylati alátámasztás hiányában – mivel ezeket az alperesek nem adták át, nem csatolták be – nem tekinthetők hitelesnek, nincsenek teljes mértékben a kiegészítő mellékletekben, bizonylatokkal, kartonokkal, szabályszerűen részletezve, nem visszakövethetők, értelmezhetetlenek, szabálytalanok. A szakértő több alkalommal megerősítette, hogy a bizonylatokkal alá nem támasztott követeléseket nem lehet vevőktől kapott előlegként kimutatni. Az alperesek kérdéseit a szakértő minden esetben megválaszolta és megindokolta. Ezekből megállapítható, hogy a szakértő az alperesek által előadott korrekciókat továbbra sem tartotta megalapozottnak, hanem pusztán feltételezéseknek tekintette. A kiegészített szakértői vélemény aggálytalan. A számviteli törvény alapvető elvárása, hogy a pénzügyi műveletek adatai megfelelően bizonylatolásra és ezek megőrzésre kerüljenek, annak érdekében, hogy ezek valódisága utóbb független személyek által ellenőrizhető legyen, ahogyan erre a szakértő maga is többször rámutatott. Nem alapozza meg a szakvélemény aggályosságát az, hogy azzal az alperesek nem értenek egyet.

Az alperesi észrevétel és védekezés tehát szakmailag megalapozatlan, és mint ilyen az alperesek terhére esően bizonyításra alkalmatlan.

Alaptalan az alpereseknek Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alkalmazásával kapcsolatos eljárási szabálysértésre történő fellebbezési hivatkozása is. Az elsőfokú bíróság helyes álláspontjának megfelelően nem tartozik szakértői kompetenciába az alperesek vezetési feladatainak ellátására, a hitelezővédelemi intézkedéseikre, illetve ezek tényeire vonatkozó tényállítások megtétele. Ez az alperesek feladata lett volna, amelynek nem tettek eleget, és ez nem szak-, hanem ténykérdés. A Pp. 4. § (2) 265. § (1) bekezdése szerint az alperesek védekezését megalapozó tényállítások és bizonyítékok szolgáltatása, illetve ennek elmaradása az ő terhükre esik, ezért nem értékelhető aggályosként a szakértői vélemény, vagy az eljárás szabálytalanságaként, ha az alperesek a tényállítás megtétele és bizonyítékok adása kapcsán az eljárási jogaikat nem gyakorolják, nem szolgáltatnak tényadatokat, bizonyítékokat, amely a kimentésükre szolgálhatna, amely szakértői vizsgálata tárgyát képezhetné. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennállása, bekövetkezése, megszűnése kapcsán az alperesek a kedvezőtlen szakértői megállapítások kézhezvételét követően sem tudtak hitelt érdemlő cáfolatot, tényelőadást tenni, az erre vonatkozó bírói anyagi pervezetés, felhívás és megfelelő határidő biztosítása ellenére, saját tényelőadásaik megtételét, lényegében saját védekezésük tényeit szakértővel kívánták pótoltatni.

Alaptalan az az alperesi érvelést is, hogy őket a nyilatkozatételi vagy bizonyítási, védekezési lehetőségtől elzárták, amelyet megcáfolnak a tárgyalási jegyzőkönyvek is. A Pp. 279. § (1) bekezdése szerint értékelendőnek tartotta azt is, hogy az alperesek e körben érdemi, hitelt érdemlő nyilatkozatot a per folyamán nem tettek, érdemi magyarázattal nem tudtak szolgálni, így különösen a vagyonkimentésekre, a hitelezői érdekek védelme körében az alperesek érdekkörébe tartozó cégeknek adott kölcsönök, nagy összegű, rendszeres készpénzfelvételek, megszűnőben lévő cégeknek adott kölcsönök, indokolatlan hitelfelvételekre vonatkozóan.

A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási teher megfordulásával az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének 2014. december 31-ei időpontja megállapítható.

Ennek a kiegészített szakvélemény nem az egyetlen és kizárólagos bizonyítéka, ezt a pénzügyi beszámolók, a perben meghallgatott könyvelő tanúk vallomásai szintén alátámasztották.

Ennek megfelelően megállapítható és az I.-IV. r. alperesek vezetői eljárásának a teljes időtartamát lefedi, ezért az alperesek egyetemlegesen felelősek. Alperesek hivatkozása arra, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet utóbb elhárult, alaptalan, erre hitelt érdemlő tény, bizonyítékot nem szolgáltatott, az alperesek nyilatkozatai közötti önellentmondásként értékelhető, hiszen az elhárulás fennálló fizetéseképtelenséget és ennek elismerését feltételezi.

Megjegyezte, hogy az alperesek a IV. r. alperes árnyék-ügyvezetői minőségét az elsőfokú eljárásban még vitatták, a fellebbezésükben ezzel szemben tulajdonképpen elismerték azzal, hogy a IV. r. alperesnek az I. r. alperessel együttesen való felelősségét kéri megállapítani, bár csak korlátozott mértékben.

Ez a fellebbezési kérelem is alaptalan, tekintettel arra, hogy a hitelezőknek okozott kárt az alperesek vezetői tevékenységük során családi kötelékük alapján összehangoltan, egymás tevékenységéről tudva és azt elősegítve, közösen okozták, ezért a károkozásáért fennálló felelősségük közös és egyetemleges.

Az alperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a 2022. június 7-ei szakvéleménykiegészítés (7. oldalán) az adós összes eszközértékét 27 019 000 Ft-ban mutatta ki. Ezzel szemben az eszközérték lecsökkenése 75 456 000 Ft belföldi követelés, 44 738 000 Ft külföldi követelés értékvesztéséből (leírásából) adódik. A 131. sz. alatt csatolt főkönyvi kivonatokról (Főkönyvi kárton, 2018.01.01-08.31, 1/17. oldala) azonban megállapítható, hogy mindkét kivezetésre (leírásra) a felszámolás kezdetének napján, 2018. 08. 09-án került sor, a belföldi, a IV. r. alpereshez köthető és már szintén felszámolt Kft2-nek adott kölcsön tekintetében, illetve külföldi követelések tekintetében, amely követelések felszámolás során történő átadását, érvényesítését az alperesek elmulasztották, mint azt korábban a 2022. január 31. napján kelt felperesi beadványban már részletesen kifejtette. Az alperesek felelősségének értékelése során nem lehet kizárólag a felszámolást közvetlenül megelőző helyzetre szorítkozni, vagy a volt vezetők javára értékelni azt, hogy az adós vagyonát addigra már elvonták, így csak az utoljára megmaradt (egyébként szintén át sem adott) befektetett és forgóeszközei képezhetik az okozott vagyonsökkenés megállapításának a tárgyát.

[12] A fellebbezés megalapozatlan.

[13] Az ítéltábla a fellebbezést az alperesek kérelmére tárgyaláson bírálta el, amely során nem lépte át a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátait, nem észlelt ugyanis olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést, amely erre okot adott volna [Pp. 370. § (2)-(4) bekezdései].

Az ítéltábla rögzíti azt, hogy a jelen másodfokú eljárás tárgya kizárólag az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott fellebbezett ítéletének a felülbírálata, így nem érintette/érintette a IV. r. alperes árnyékvezetői minőségének és ilyen vezetőként a Cstv. 31. § (1) bekezdés első fordulója szerinti, az I – III. r alperesekkel egyetemleges felelőssége 11.G.40.103/2019/174. számú ítélettel történt megállapítását és ennek az indokait.

[14] Az ítéltáblának először a hatályon kívül helyezés iránti fellebbezést kellett elbírálnia.

Alaptalanul támadták az alperesek az elsőfokú ítéletet arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság a kirendelt szakértőnek a megismételt eljárásban adott véleménye elfogadásával

megsértette a Pp. 316. § (3) bekezdését, mivel a szakvélemény a Pp. 316. § (1) bekezdés a) és d) pontja szerint aggályos.

Azt az alperesek nem vitatták, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett a megismételt eljárásban az ítéltábla által előírt bizonyítás-kiegészítésnek azzal, hogy Szakértő igazságügyi szakértőt könyvszakértői véleményének az írásbeli kiegészítésére hívta fel.

A Pp. 316. § (1) bekezdése kimerítően meghatározza azokat az okokat, amelyek esetén a kirendelt szakértő szakvéleménye aggályos, illetve egyébként mellőzendő.

Az alperesek ezek közül az (1) bekezdés a) és a d) pontban írt okokra hivatkoztak. A Pp. 316. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a kirendelt szakértő szakvéleménye aggályos, ha hiányos, illetve nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit. Az utóbbit az alperesek nem is állították. Az a fellebbezési hivatkozásuk pedig az iratokkal ellentétes, hogy a kiegészített szakértői vélemény azért hiányos, mert a szakértő nem válaszolt minden kérdésre, amelyekre annak az eldöntése érdekében lett volna szükség, hogy az alperesek vezetése idején az adós rendelkezett-e az éven belüli fizetési kötelezettségei teljesítéséhez szükséges vagyonnal.

Arra a – fellebbezés szerint általa nem vizsgált – kérdésre vonatkozóan, hogy az adósnál a 175 000 USD számviteli elszámolása megtörtént-e, egyrészt a kirendelt igazságügyi szakértő 11.G.40.033/2023/12. számú szakértői véleménye tartalmazza azt, hogy az adós bankszámláján könyvelt 2014. április 16-i, május 8-i és május 27-i jóváírások alapján megállapíthatóan 2014-ben a felperes 3 tételben összesen 259 000 USD-t utalt át az adósnak, míg a 2014. július 16-án, október 27-én és december 18-án könyvelt visszautalások alapján az adós 2014-ben három alkalommal utalt összesen 85 000 USD-t a hitelezőnek (4. oldal). Másrészt azt is, hogy az adós „2014. évi közzétett beszámolójában szereplő adatok nem tartalmazzák fentiekben részletezett szerződésekből származó kötelezettséget” (6. oldal második bekezdés), valamint azt, hogy a banki adatszolgáltatás alapján igazoltan átutalt 259 000 USD és a visszautalásra került 85 000 USD különbözetét 174 000 USD-nak megfelelő 45 088 050 Ft-ot mint kötelezettséget a közzétett beszámolóban szereplő 955 000 Ft kötelezettség nem tartalmazhatta. A szakértői véleményben az is megtalálható, hogy „alapbizonylatok hiányában nem állapítható meg, hogy a követelések számontartására szolgáló 314 harmadik ország vevői főkönyvi számlára elsődlegesen könyvelt Felperes vevő által adott előleg (a szt. szerint kötelezettség) a továbbiakban (2015. és 2016. évben) mely főkönyvi számlákon, követelés csökkentő vagy kötelezettséget növelő főkönyvi számlán szerepel” (7. oldal ötödik bekezdés), valamint a 2015. évre vonatkozóan azt, hogy az adós „számviteli bizonylatai, főkönyvi kivonatai és a főkönyvi kartonok, analitikus nyilvántartások, a beszámolót alátámasztó leltárak nem állnak rendelkezésre (6. oldal második bekezdése).

A szakértő a 2023. október 10-ei tárgyaláson – kérdésre – azt nyilatkozta, hogy az alperesek 165. sorszámu beadványában feltüntetett 150 000, 99 000 és 10 000, összesen 259 000 USD kiutalt összeget azért nem lehetett követelésként figyelembe venni, mert azok nem voltak bizonylatokkal alátámasztva, azok nem voltak követhetők, illetve azok visszafizetéséről nem volt adat (11.G.40.033/2023/27. számú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal hatodik bekezdés), arra a kérdésre is adekvát választ adott, hogy az alperesi korrigált beszámoló adatok azt számviteli szempontból helyesen tartalmazzák-e.

Minderre tekintettel azt kellett megállapítani, hogy a perben rendelkezésre álló kiegészített szakértői vélemény a fellebbezésben hivatkozott okokból nem volt hiányos.

[15] Nem értett egyet az ítéltábla azzal sem, hogy a kiegészített szakvéleményt a Pp. 316. § (1) bekezdés d) pontjában írt okból kellett volna aggályosnak minősíteni. E rendelkezés

szerint a kirendelt szakértő szakvéleménye akkor aggályos, ha a helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér.

Az alperesek a perbeli szakvélemény vonatkozásában alaptalanul hivatkoztak az „alperesi beszámoló-korrekciók érdemi szakmai cáfolatának hiányára”, és ezzel indokolva arra, hogy a kirendelt szakértő tévesen korrigálta a 2014 – 2016. évi beszámoló-adatokat (52. sorszámú fellebbezés 3. oldal harmadik bekezdés).

A 2023. június 12-én benyújtott kiegészítő szakvélemény azt tartalmazza, hogy „A Kft.1 számviteli bizonylatai, főkönyvi kivonata és a főkönyvi kartonok nem állnak rendelkezésre. A szakértői vélemény alapja a közzétett egyszerűsített beszámoló, mérleg és kiegészítő melléklet adatai.” A szakértő „a rendelkezésre álló nyilvános cégiratok, közzétett beszámolók és a Debreceni Törvényszék által rendelkezésre bocsátott iratanyagok” tételesen megjelölt jogszabályok alapján történt feldolgozásával készítette el a szakvéleményét (11.G.40.033/2023/12. számú szakvélemény 4. oldal, 2. oldal).

A 2023. szeptember 27-ei tárgyaláson azt is nyilatkozta, hogy nem állt a rendelkezésére olyan könyvelési dokumentáció, amellyel alátámasztható lenne „az alperes által helyes mérlegösszegeként kimutatott 45 363 000 Ft követelés (11.G.40.033/2023/24. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal)”.

A szakértő a kiegészítő szakvéleményében és a személyes meghallgatásain is mindvégig következetesen (így a 11.G.40.033/2023/27. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal negyedik bekezdés, 6. oldal ötödik, hatodik bekezdés, 7. oldalon rögzítve) arra hivatkozott, hogy addig amíg az adós 2014. évi egyszerűsített éves beszámolójában közzétett mérleg a kötelezettségek tekintetében a nyilatkozatok és a banki adatszolgáltatás alapján korrigálható, – 174 000 USD-nak a 2014. december 31-én érvényes árfolyamon számított összegének megfelelő – 45 089 000 Ft-tal növelhető volt, addig az eszközök oldalán – a pénzeszközök, vagy a követelések soron – ugyanezen összeggel azért nem volt korrigálható, mert bizonylatok nélkül az adós bankszámláján jóváírt összegből nem lehet önmagában a pénzforgalmi számla alapján könyvelni. Mivel a 2014. december 31-ei állapotot rögzítő főkönyvi kivonatok alapjául szolgáló bizonylatok nem állnak rendelkezésre, nem lehet a könyvelést ellenőrizni, ezért nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a követelés fennállását és „ezt betenni a mérlegbe”. „Ha meglennének a bizonylatok és az alperesek becsatolták volna és a bizonylatok mellett a főkönyvi kartonok is alátámasztanák a követelések fennálltát, akkor ez betehető volna.”

Az alperesek jogi képviselőjének a fellebbezésben meg nem cáfoltként idézett, ellentétes felvetésére azt is hangsúlyozta, hogy „feltételezésre szakértői véleményt nem lehet alapítani” (11.G.40.033/2023/34. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal nyolcadik bekezdés).

A szakértő tehát az alperesek észrevételeire választ adott, megindokolva azt is, hogy az álláspontját milyen adatok és módszer alapján alakította ki, és azt is, hogy a rendelkezésre álló adatok könyvszakértői módszerekkel miként értékelhetők.

Az pedig, hogy a szakértői bizonyítás nem támasztotta alá az alperesek tényelődését arra, hogy a felperestől kapott előleg felhasználását utólag ellenőrizhető módon dokumentálták, a kiegészítő szakvéleményt nem teszi aggályossá. A szakértő kellően megindokolta, hogy könyvszakértői módszerekkel nem volt igazolható az alperesek által korrigált éves beszámolók megbízhatósága.

A szakértő nyilatkozatainak szakmai helyességében az ítéltáblának sem merült fel kétsége, figyelemmel arra, hogy az éves beszámoló alapja a mérleg és az eredménykimutatás, az utóbbiak alapját a főkönyvi kivonat, annak az alapját a főkönyvi karton és végül az egyes számlák képezik; így utóbbiak biztosíthatják az egyes mérlegtételek visszakövethetőségét és megbízhatóságát a Számv. tv. alapelvei szerint, ami nem valósult meg.

Mivel ennek az oka a könyvszakértő által figyelembe vehető számviteli bizonylatok, dokumentumok hiánya, e mulasztásért pedig a Számv. tv. 8. § (5) bekezdése alapján az adós ügyvezetőjeként az alperesek felelősek, azt kellett megállapítani, hogy a kiegészített szakértői vélemény alperesek által hivatkozott „hiányosságát” az alperesek érdekkörébe tartozó ok, az idézte elő, hogy az éves beszámoló letétbehelyezését elmulasztották, illetve nem tettek eleget a Cstv. 31. §-a szerint iratátadási kötelezettségüknek. Azt a helyzetet tehát, ami a könyvszakértői módszerrel történő bizonyítást a számukra eredménytelenné tette, a saját felróható magatartásukkal maguk idézték elő. A hitelezők (és más harmadik személyek is) alapvetően a közzétett beszámolóból, illetve a felszámolónak átadott iratokból ismerhetik meg az adós működését, de a vezető tisztségviselő tevékenységét is. Ha a vezető ezektől a forrásoktól elzárja a hitelezőket, akkor sem a felelősséget megalapozó vezetői magatartásra, sem az okozati összefüggésre nem tudnak konkrét tényállítást tenni, illetve bizonyítani. A kirendelt igazságügyi könyvszakértő kiegészített véleményét ezért az ítéltábla is aggálytalannak fogadta el.

[16] Alapítanul támadták az alperesek az elsőfokú ítéletet az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést megvalósító pervezetése elmaradására hivatkozva is.

Mivel a perben kirendelt szakértő megismételt eljárásban kiegészített szakvéleménye nem volt aggályos, az elsőfokú bíróságnak nem volt a felek felé a Pp. 317. § (1) bekezdés d) pontjában írt jelzési kötelezettsége sem, ennél fogva annak a megsértése fogalmilag kizárt.

Megalapozatlan az a fellebbezési érvelésük is, hogy az elsőfokú bíróság – a téves értelmezése miatt – az ebben a körben szükséges anyagi pervezetés elmulasztásával elzárta őket a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti perbeli bizonyítási lehetőségtől.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében a vezetői felelősség bekövetkezése és/vagy időpontja alapvetően jogkérdés, aminek a megállapítása függhet olyan tényről, amelynek a megállapításához, megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, ezért szakértőt kell alkalmazni [Pp. 300. § (1) bekezdése].

Ebből következően helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a megismételt eljárásban a szakértői bizonyítás kiegészítését azért rendelte el, hogy megválaszolható legyen az a kérdés: a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet az I. – III. r alperesek vezetői időszakában folyamatosan fennállt-e, mert ettől függött a vezetői felelősségük bírósági megállapítása.

[17] Az alperesek megalapozatlanul érveltek azzal, hogy mivel (álláspontjuk szerint a kiegészített szakvélemény is „változatlanul hiányos, aggályos”, így) az eredeti szakvélemény hiányosságának (aggályosságának) a kiküszöbölésére elrendelt, kiegészített szakértői bizonyítás nem vezetett eredményre, az elsőfokú bíróság azzal, hogy az aggályos szakvéleményt elfogadta, megsértette a Pp. 316. § (3) bekezdését.

Az ítéltábla a Gf.III.30.276/2022/6. számú végzésében az elsőfokú eljárás megismétlésére okot adó eljárási szabálysértést abban állapította meg, hogy annak ellenére, hogy az alperesek jogi képviselője már a 167. sorszámú iratában bizonyítási indítványt tett a szakértői nyilatkozat beszerzésére az alperesek bizonyítási kötelezettsége körébe tartozó fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet be nem következése és fennállása tekintetében, az elsőfokú bíróság (noha perjogi akadálya nem volt) ennek nem adott helyt (Gf.III.30.276/2022/6. számú végzés indokolása 19-20. oldal).

Az ítéltábla a végzése indokolásában egyértelműen rögzítette azt is, hogy szakkérdés (így szakértői bizonyítás tárgya) annak az állításnak a megállapítása vagy megcáfolása lehet, hogy az alperesek a felperestől kapott előleg felhasználását (ha nem is a számviteli szabályoknak

megfelelően, de) utólag ellenőrizhető módon dokumentálták-e (Gf.III.30.276/2022/6. számú végzés indokolása 20. oldal második bekezdése).

Az ítéltábla ennek megfelelően azt az iránymutatást adta, hogy a megismételt eljárásban a kirendelt szakértőt fel kell hívni az alpereseknek a kiegészített szakértői véleményre vonatkozó észrevételében feltett kérdések – ezen belül kiemelten annak, hogy a szakértő által korrigált mérlegadatokkal szemben lehetséges-e az adós 2014 – 2017. évi közzétett beszámolóinak az a korrekciója, amit az alperesek a 165. sorszámú észrevételükben felvetettek – megválaszolása, illetve a szükséges felvilágosítás megadása érdekében a szakvélemény írásbeli kiegészítésére, vagy (ha az a célszerű) ennek érdekében a szakértőt tárgyalásra kell idézni (u. o. 21. oldal harmadik bekezdés).

[18] Miután az ítéltábla a Gf.III.30.276/2022/6. számú végzésében abban már állást foglalt, a megismételt eljárásban az már nem lehetett vitás, hogy (az elsőfokú bíróság helytálló megállapításával egyezően) a jelen perben valamennyi alperes vezetői felelősségének a megállapíthatóságát a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási szabály alkalmazásával kell vizsgálni. A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése eltérést nem engedő eljárási szabályként határozza meg a felek állítási, illetve bizonyítási terhét.

A Kúria Gfv.VII.30.188/2020/4. számú ítéletének a [49] bekezdése szerint „a beszámoló letétbe helyezési kötelezettség elmulasztása és az iratok felszámoló részére való átadásának megghiúsulása esetén valójában a felperes nincs abban a helyzetben, hogy bizonyítsa a vagyon sorsának alakulását, azt, hogy egyáltalán mekkora vagyonról van szó. Ezért rendelkezik úgy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése, hogy a hitelezői érdekek figyelembevételét – azaz a vagyon sorsának az alakulását – ilyen esetben a vezető tisztségviselőnek kell bizonyítania.” Ezt a jogértelmezést megerősítette a Gfv.VI.30.198/2021/4. számú ítélet [38] bekezdése is, amely szerint „ha a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti feltételek fennállnak, a felperesnek nem kell konkrétan megjelölnie és bizonyítania a vezető tisztségviselő jogellenes magatartását, hanem a felelősség megállapításának elkerülése érdekében a vezető tisztségviselőnek kell igazolnia, hogy nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ugyan fennállt a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, de a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit figyelembe vette. Ez utóbbi körben tehát a vezetőnek be kell mutatnia a vezetői időszakában kifejtett tevékenységét. A bizonyítás sikertelenségének következményei e vonatkozásban a vezető tisztségviselőt terhelik.”

Mindez – e határozat [39] bekezdése szerint – azt jelenti, hogy a bíróság kizárólag az alperes védekezésétől, illetve az általa felajánlott bizonyítás eredményétől függően foglalhat állást abban, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyva tett-e olyan vezetői intézkedéseket, elkövetett-e olyan mulasztásokat, amelyek a hitelezői igények kielégítésének a megghiúsulását okozták.

Mindezek szerint kellett a jelen perben lefolytatni – a megismételt eljárásban kiegészíteni – a szakértői bizonyítást is.

A fellebbezési érveléssel ellentétben nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a bizonyításra vonatkozóan a feleknek a 11.G.40.103/20019/162. számú tárgyalási jegyzőkönyvben ennek megfelelően adott tájékoztatását a 2023. december 23-ai tárgyaláson fenntartva (11.G.40.033/2023/45. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal) az alperesektől konkrét állításokat várt abban a tekintetben, hogy milyen „hitelezői érdeket védő eljárásokat” folytattak.

Mivel az alperesek – annak az előadása mellett, hogy ilyenként a passzív vezetői magatartás is értékelhető – a 2022. augusztus 30-án benyújtott 167. sorszámú előkészítő iratukban ezzel kapcsolatban nyilatkoztak, nem volt arra szükség, hogy az elsőfokú bíróság az alperesek

perbeli jogai helyes gyakorlásának az elősegítése céljából további anyagi pervezetéssel közrehasson.

Alaptalanul sérelmezték az alperesek a szakértői bizonyítás további kiegészítésére előterjesztett bizonyítási indítványuk elutasítását is. A jogi képviselőjük a 2023. november 20-án benyújtott 11.G.40.033/2023/37. számú előkészítő iratában – a tanúként már meghallgatott T1 birtokában lévő és a bíróságnak még meg nem küldött könyvelési iratok beszerzésén túl – a 2022. augusztus 30-ai beadványa 2. pontjában előterjesztett bizonyítási indítványát tartotta fenn, amely arra irányult, hogy a bíróság tegye a szakértő feladatává: nyilatkozzon arra, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése után állapítható-e meg olyan hitelezői érdeket sértő vezetői magatartás, amely az adós vagyonszökkenését eredményezte [...] konkrétan határozza meg, hogy a vezető milyen magatartása az.” Az alperesek azonban a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alapján a hitelezői érdekeket figyelembe vevő vezetői tevékenységük tekintetében is fennálló tényállítási kötelezettségüket ilyen módon nem háríthatták át. Mivel pedig nem jelöltek meg olyan konkrét intézkedéseket, amelyekkel az kívánták bizonyítani, hogy a vezetési feladataik ellátása során a hitelezők érdekeit figyelembe vették, így nem volt olyan tényállítás, ami a bíróság által a felelősség alóli kimentés körében érdemben vizsgálható és így szakértői bizonyítással bizonyítható lehetne. Nem sértett ezért eljárási szabályt az elsőfokú bíróság azzal, hogy ennek a bizonyítási indítványnak nem adott helyt.

[19] Alaptalan az elsőfokú ítélet – anyagi jogszabálysértés miatti – teljes megváltoztatása iránti fellebbezés is.

Az alperesek az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben léte felelősségmegállapítási feltétel meglétének a megállapítását sérelmező fellebbezési érvelésüket lényegében arra alapították, hogy „az adós a 2014-2015. üzleti évek időszakában a közzétett beszámolóiban kimutatott kötelezettségeket meghaladó szabad vagyonrészekkel rendelkezett”. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor a szakértői bizonyítás eredményeként eljárási szabálysértés nélkül megállapított abból a tényből, hogy a ténylegesen fennálló kötelezettségei meghaladták a likvid vagyont, megalapozottan következtetett arra, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2014. február 28-án bekövetkezett, és a felszámolása elrendeléséig folyamatosan fennállt, mivel az érintett években a rövid lejáratú kötelezettségei teljesítésére az eszközállományából nem volt képes.

Az elsőfokú bíróságnak azzal a fellebbezésben támadott jogkövetkeztetésével szemben pedig, hogy az I., a II., a III. r. és (a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése alapján) a IV. r. alperes tekintetében a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés első fordulataiban meghatározott felelősségi tényállás megállapítható, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésén és időpontján, és ebben a tekintetben általában a passzív vezető magatartás figyelembe vehetőségének a hangsúlyozásán kívül semmilyen olyan konkrét tényre, körülményre nem hivatkoztak, amelyet az ítéltábla megvizsgálhatott volna annak érdekében, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította-e meg, és értékelte a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követő, a hitelezői érdeket figyelembe vevő alperesi magatartások tanúsításának a hiányát. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság – a fellebbezésben sem vitatottan – valamennyi alperes tekintetében helytállóan állapította meg a vezetői kötelezettségek elmulasztását, amit a bírói gyakorlatnak megfelelően értékelt a Cstv. 31. § (1) bekezdés első fordulata szerinti vezetői felelősséget megalapozó magatartásként.

A felelősség mértéke tekintetében pedig a fellebbezésükben kizárólag az I. és a IV. r. alperesek vonatkozásában kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a II. és a III. r. alperes „mentesítését” arra alapítva kérték, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet az I. r. alperes vezetése időszakában következett be. Erre tekintettel a fellebbezési korlátok között

eljáró ítélőtábla csupán azt vizsgálhatta meg, hogy a vezetői felelősség jogalapja fennállásának a megállapítása tekintetében valamennyi alperes esetében megalapozott elsőfokú ítéleti döntés a felelősség mértékének a megállapítását illetően az I. r. és a IV. r. alperesre vonatkozóan megfelel-e az anyagi jogszabályoknak.

[20] Az ítélőtábla ennek eredményeként az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására irányuló harmadlagos fellebbezési kérelmet is megalapozatlannak találta.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése első fordulata szerinti vezetői felelősség megállapításának a törvényben meghatározott konjunktív feltétele az adós vagyonában a jogellenes vezetői magatartással okozott vagyonsökkenés.

A vezető tisztségviselő felelőssége csak olyan mértékig áll fenn, amilyen mértékben az adós vagyona a vezető tisztségviselő felróható magatartása következtében csökkent a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően.

Az alperesek helytálló hivatkozásának megfelelően vagyonsökkenés alatt e szabály alkalmazása során a „tényleges”, – ahogyan azt a Kúria már több közzétett határozatában (így a Gfv.VII.30.061/2018/4. számú határozat indoklás [21] [22], a Gfv.VI.30.325/2021/4. számú határozata [45] bekezdésében) kifejtette – az adós Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott vagyonának a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben bekövetkező csökkenését kell érteni. A Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja szerint ugyanis a Cstv. alkalmazásában a gazdálkodó szervezet vagyonának az minősül, amit a gazdálkodó szervezetre vonatkozó számviteli jogszabály befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít. A vagyonsökkenés fogalma tehát az adósnak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet alatti aktív vagyonához kötődik, vagyis a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott felelősségi tényállás első fordulata a hitelezői követelések fedezetét jelentő aktív adósi vagyon védelmét kívánja biztosítani, illetőleg az e vagyon csökkenését eredményező, a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó vezetői magatartást kívánja szankcionálni.

Mivel – ahogy azt az elsőfokú ítélet indoklása is helyesen tartalmazza – az adós vezetését egymást követően, eltérő időszakokban ellátó alperesek felelősségét külön-külön kellett vizsgálni, és – az ebben a tekintetben helytálló fellebbezési érveléssel egyezően, a IV. r. alperes kivételével – az alperesek felelősségének a mértéke is csak a saját ügyvezetősége idején, a hitelezői érdekeket figyelembe nem vevő vezetői magatartás miatt bekövetkezett vagyonsökkenésért állhat fenn, e szempontok szerint kellett az I. r. alperes felelőssége mértékéről dönteni. Aaz irányadó tényállás szerint az I. r. alperes 2017. július 24-től 2018. augusztus 10-ig volt az adós ügyvezetője, ezért a felelőssége mértékének a megállapításánál annak volt jelentősége, hogy ebben az időszakban az adósnak milyen eszköz vagyona volt, amellyel az I. r. alperesnek, mint vezetőnek el kellett (volna) számolnia.

Amiatt azonban, hogy az adós felszámolás előtti tevékenységet záró mérlegét a felszámolása elrendelésekor az ügyvezetői tisztséget betöltő I. r. alperes nem készítette el, és nem adta át a felszámolónak, a jelen esetben az adós 2018-ban meglévő eszközvagyonát is a szakértői bizonyítással lehetett megállapítani.

A fellebbezésnek az az állítása ugyanakkor, hogy a szakértő bizonyítás eredményeként azt lehetett megállapítani, hogy az adósnak 2018-ban összesen 27 019 000 Ft értékű eszköze volt, ellentétes az iratok tartalmával.

Arra tényyszerűen hivatkoztak az alperesek, hogy a kirendelt Szakértő igazságügyi szakértő a megismételt eljárásban, 12. sorszámú benyújtott kiegészített szakértői véleménye a 13. oldalon tartalmazza a szakértő által az adós 2017. és 2018. évi főkönyvi kivonatai alapján készített táblázatot és abban a 2017. évi és a 2018. évi forgóeszközök tételenkénti és összesített kimutatását is, amely szerint 2018-ban az adósnak összesen 27 019 000 Ft értékű

forgóeszköze volt. A szakértő ugyanakkor a táblázatra vonatkozóan nyilatkozta azt is, hogy „nem minősül mérlegnek.” Ezt egybevetve a szakértőnek azzal a többször megismételt nyilatkozatával, hogy mivel a főkönyvi kivonatot alátámasztó könyvelési dokumentációval nem rendelkezett (azt sem a kirendelő bíróság, sem a felek nem adtak át neki), így a főkönyvi kivonatok nem hitelesek, azt lehetett megállapítani, hogy a kiegészített könyvszakértői vélemény nem bizonyította azt, hogy az adósnak 2018-ban az alperesek által állított 27 019 000 Ft értékű eszközvagya volt.

Ezzel szemben az utolsó közzétett, a 2016. évre vonatkozó egyszerűsített éves beszámolójának a mérlegében összesen 165 642 000 Ft értékű eszközt (befektetett eszközök és forgóeszközök) mutattak ki az adós meglévő vagyonaként.

Ezekből következően az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján az I. r. alperes tekintetében is megalapozott következtetést vont le arra, hogy azzal a jogellenes vezetői magatartásával, hogy az adós vagyonát nem adta át a felszámolónak és azzal nem tudott elszámolni, a kimutatott eszközvagya 165 642 000 Ft értékével azonos mértékű volt az adósnak az ő ügyvezetősége idejére figyelembe vehető vagyoncsökkenése, ezért ennek erejéig megállapítható volt a felelőssége.

Az eljárásnak ebben a szakaszában az már nem volt/lehetett vitás, hogy az I. – III. r. alperesek ügyvezetése alatt a IV. r. alperes árnyékvezető volt, ezért a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése alapján fennáll az (1) bekezdés szerinti felelőssége.

A jelen esetben az elsőfokú bíróság – az elsőfokú ítéletet ebben a részében nem támadó fellebbezés szabta korlátozás folytán a másodfokú eljárásban nem vizsgálhatóan – a IV. r. alperes felelősségének a mértékét a bejegyzett vezető tisztségviselő I – III. r. alperesek felelősségéhez igazodóan állapította meg. Az ezt (is) sérelmező harmadlagos fellebbezési kérelmük indokait között azonban az alperesek az I. r. alperesi felelősség mértékének a csökkentése érdekében kifejtettekén túl, ugyancsak nem hoztak fel semmilyen olyan érvet, amelyet az ítéltábla a IV. r. alperes felelőssége mértéke leszállítása iránti fellebbezési kérelmük megalapozottsága érdekében megvizsgálhatott, így elbírállhatott volna, erre pedig hivatalból nem volt jogszabályi lehetősége.

Mivel pedig az elsőfokú ítéletet az I. r. alperes felelősségének a keresetben megjelölt vagyoncsökkenéssel azonos mértékben történt megállapítását illetően megalapozottnak ítélte, ugyanezen indokokkal találta az ítéltábla megalapozottnak a IV. r. alperes felelőssége megállapítását is a tényleges vagyoncsökkenés helyesen megállapított összegével azonos mértékben.

[21] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés első fordulata alapján helybenhagyta.

22. Az eredménytelenül fellebbező alperesek – az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés v) pontja szerinti tárgyi illetékfeljegyzési jogos eljárásban, a meg nem határozható fellebbezési pertárgyérték alapján az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja szerinti illetékalap után 46. § (1) bekezdése szerinti – 48 000 Ft fellebbezési eljárási illetéket a Gf.III.30.276/2022. számú fellebbezési eljárásban már megfizetették, ezért az Itv. 51. § (1) bekezdése szerint a jelen másodfokú eljárásban az illeték ismételt megfizetése alól mentesültek, az ebből és a jogi képviselőjük munkadíjából keletkezett saját másodfokú perköltségüket maguk kötelesek viselni.

Az ítéltábla a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alpereseket kötelezte a felperes ügyvédi díjból keletkezett másodfokú perköltségének a megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét

a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontja szerint a felszámított 2 000 USD-nek – a másodfokú tárgyalás időpontjában, 2024. május 15-én a MNB hivatalos 356,69 USD/HUF deviza középárfolyamon számítva – megfelelő (áfa nélküli) $2\,000 \times 356,69 = 713\,380$ Ft-tal szemben a 2. § (2) bekezdése alkalmazásával – a meg nem határozható pertárgyértékre is figyelemmel a tízoldalas ellenkérelem elkészítésével kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban állónak tekintett – (áfa nélküli) 1 000 USD-nak megfelelő 356 690 Ft-ra mérsékelt összegben állapította meg. Az ügyvédi munkadíjhoz a tárgyalás helyszínére utazással felmerült, az alperesek által is elfogadott 34 178 Ft készkiadását hozzászámítva az alpereseket – a Pp. 87. § (1) bekezdés szerint – egyetemlegesen összesen 390 868 Ft másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezte a Pp. 344. § (1) bekezdése szerinti általános teljesítési határidőben.

Debrecen, 2024. május 16.

Dr. Görög Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró